

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ โรงแรมสายลม อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์
๑๙-๒๑ กันยายน ๒๕๖๐

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ โรงแรมสายลม อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์
๑๙-๒๑ กันยายน ๒๕๖๐

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

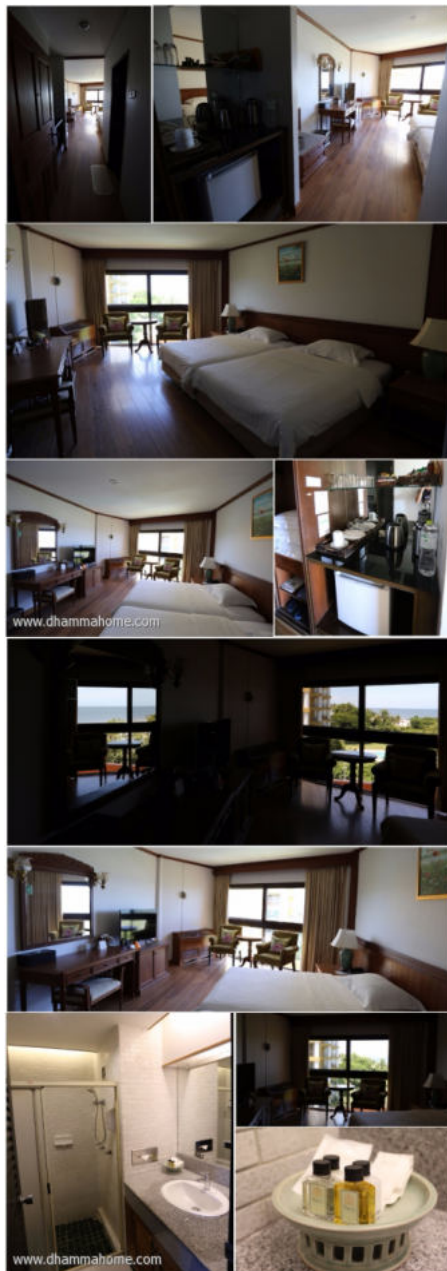

เมื่อวันที่ ๑๙-๒๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ประธานกรรมการมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา ได้รับเชิญจากคุณขจีรัตน์ แก้วทานัง เพื่อไปพักผ่อนและสนทนาธรรมเป็นการส่วนตัว ที่ โรงแรมสายลม อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คุณขจีรัตน์ (คุณตุ๋) ได้กราบเรียนเชิญท่านอาจารย์มาสนทนาธรรมที่โรงแรมสายลม หัวหิน แห่งนี้แล้วถึงสองครั้ง และอีกครั้งหนึ่งที่บ้านพักในกรุงเทพมหานคร

อนึ่ง สำหรับการสนทนาที่โรงแรมสายลมในครั้งนี้ คุณตุ๋มีความปรารถนาอย่างยิ่งที่จะก่อกุศลแก่ลูกชาย

(คุณตุ๋มีบุตรชายหนึ่งคนและหญิงอีกหนึ่งคน) คือคุณดัสต์ (มารุต ศิลปสุนทร) ซึ่งปัจจุบันพักอาศัยอยู่ที่สหรัฐอเมริกา และเดินทางไปมาระหว่างประเทศไทยและสหรัฐอเมริกาอยู่เสมอคุณดัสต์ หรือ DUST PIXPROs เป็นผู้ก่อตั้งเว็บไซต์ www.pixpros.net เว็บไซต์ถ่ายภาพชื่อดังของเมืองไทย มีประสบการณ์ในการถ่ายภาพมากกว่า 10 ปี เป็นวิทยากรถ่ายภาพให้กับสมาคมถ่ายภาพแห่งประเทศไทย หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และบริษัทเอกชนหลายแห่ง ด้วยสไตล์การสอนที่เรียบง่าย แต่ทำได้จริง ทำให้คุณดัสต์เป็นผู้สอนถ่ายภาพ ที่มึ่นักเรียนให้ความสนใจมากในปัจจุบัน

คุณดัสต์เดินทางกลับมาเมืองไทย ตรงกับที่ท่านอาจารย์มาสนทนาธรรมตามคำกราบเรียนเชิญของคุณตุ๋พอดี จึงเป็นโอกาสที่คุณตุ๋สมความปรารถนา ที่ได้นำลูกชายมากราบท่านอาจารย์และสนทนาถึงความจริงที่ถูกต้องในพระธรรมคำสอนของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า คุณดัสต์ยอมรับในที่สนทนาว่า ก่อนหน้านี้เป็นห่วงคุณแม่ในเรื่องของการที่มาศึกษาพระธรรมกับท่านอาจารย์ ว่าจะมี ความถูกต้องตรงตามที่พระพุทธองค์ทรงแสดงไว้หรือไม่ เพราะจากการที่ได้อ่านและฟังการบรรยายของท่านอาจารย์

มาบ้าง คุณดัสต์เห็นว่า ท่านอาจารย์สอนแตกต่าง ไม่เหมือนคนอื่น ๆ โดยทั่วไปในปัจจุบันนี้

คุณดัสต์เป็นคนหนุ่มรุ่นใหม่ ไฟแรง มากด้วยความสามารถ ประสบความสำเร็จในวิชาชีพด้านการถ่ายภาพและการสอนการถ่ายภาพที่ทำอยู่ มีความเฉลียวฉลาด มั่นใจในตัวเองสูง การสนทนาระหว่างคุณดัสต์และท่านอาจารย์ จึงเป็นตัวอย่างที่ยอดเยียมอย่างยิ่งครั้งหนึ่งเท่าที่เคยมีมา เพราะเหตุว่า คุณดัสต์เปรียบเหมือนตัวแทนของคนมากมาย เฉพาะอย่างยิ่งคนรุ่นใหม่ในสังคมที่เรียกตนเองว่าชาวพุทธในปัจจุบัน ที่มีคำถามและความสงสัยในเรื่องหนทางที่ถูกต้องของพระธรรมคำสอนที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ว่าหนทางใดกันแน่ ที่มีความชัดเจนถูกต้อง พิสูจน์ได้ด้วยเหตุและผล ตรงตามพระธรรมวินัยที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้และมีพระมหากริณาแสดงไว้ ซึ่งหากได้ฟังการสนทนาระหว่างคุณดัสต์และท่านอาจารย์ ตั้งแต่ต้นจนจบ ข้าพเจ้ารับรองว่า ท่านผู้ที่ได้ฟังจะสามารถตอบข้อสงสัยต่าง ๆ เหล่านั้นได้ด้วยตนเอง ความเข้าใจที่

ถูกต้องในหนทางที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงนี้ จะเป็นคุณูปการอย่างใหญ่หลวง ไม่เพียงต่อตนเองสำหรับการเดินทางในสังสารวัฏยาวนานไม่รู้จบนี้ แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อความรุ่งเรืองไพบูลย์ของพระพุทธศาสนาต่อ ๆ ไปทั้งในปัจจุบันและในอนาคต เพื่อประโยชน์ของผู้ที่ได้ฟังและสามารถเข้าใจในคำจริงที่ถูกต้อง ตามที่ได้ตรัสรู้และมีพระมหากริณาแสดงให้สัตว์โลกได้เข้าใจ เพื่อพ้นจากภัยใหญ่ในสังสารวัฏ คือ ความไม่รู้ ซึ่งเป็นที่มาของทุกข์ทั้งปวงของสรรพในชีวิตร

การสนทนาธรรมที่โรงแรมสายลม หัวหิน ในครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้บันทึกเป็นคลิปวิดีโอสั้น ๆ รวมทั้งสิ้น ๔๙ คลิป ในคลิปที่ ๑-๑๒ เป็นบันทึกการสนทนาในตอนบ่ายของวันแรกที่เดินทางไปถึง เป็นความการสนทนายาระหว่างคุณหมอวิภากร พงศ์วรานนท์ กับท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่น่าฟังมาก ๆ เหมาะอย่างยิ่งสำหรับท่านที่มีความเข้าใจในเบื้องต้นมาแล้ว จะได้มีความชัดเจนในหนทางของการอบรมเจริญปัญญาที่ถูกต้อง ไม่หลงผิด เข้าใจผิดในหนทาง ซึ่งหากไม่เป็นผู้ตรง และละเอียด จะทำให้หลงทางได้ เพราะเป็นหนทางที่

ยากอย่างยิ่ง แต่สามารถรู้ได้ด้วยความเข้าใจที่ถูกต้อง และในคลิปที่ ๔๐-๔๙ เป็นบันทึกการสนทนาในช่วงเช้าของวันที่ ๒๑ กันยายน ก่อนเดินทางกลับ เมื่อเล่ามาถึงตอนนี้ ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกปีติ ขอกราบขอบพระคุณและอนุโมทนาอย่างยิ่ง ในบุคคลต่อไปนี้ ท่านแรกคือ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ผู้เป็นยิ่งกว่ามารดาที่ให้กำเนิดบุตร ที่ได้เมตตา ให้ความเข้าใจพระธรรมที่ละเอียดลึกซึ้งอย่างยิ่ง เป็นบุญอันยิ่งของพวกเราทั้งหลายที่ได้พบท่านในชาตินี้ (ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว หากได้มีท่านผู้มีนามว่า สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ไม่ เป็นแต่เพียงนามธรรม นามธาตุ ที่สะสมความเข้าใจ คือปัญญามาก พอแก่การเกื้อกูลตนและผู้อื่น ให้ได้มีโอกาสเข้าใจขึ้น ในพระธรรมที่ยากและลึกซึ้ง ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้และทรงแสดง ซึ่งท่านเป็นบุคคลที่หาได้ยากยิ่งในกาลสมัยนี้ โดยแท้) ข้าพเจ้าจำได้ไม่ลืม เมื่อครั้งที่ติดตามไปสนทนาธรรมที่ประเทศเวียดนามครั้งหนึ่ง ท่านกล่าวแก่ผู้ที่ติดตามท่านไปว่า เป็นบุญของคนไทยที่ท่านเกิดในประเทศไทย เพราะคนไทยสามารถ

เข้าใจพระธรรมได้ง่ายกว่าชาวเวียดนาม ซึ่งต้องอาศัยคำที่ท่านอาจารย์สนทนาเป็นภาษาอังกฤษ จากนั้นก็ต้องอาศัยผู้แปลเป็นภาษาเวียดนามอีกทอดหนึ่ง แต่แม้กระนั้น คนเวียดนามก็ไม่เคยย่อท้อต่อการใส่ใจฟังพระธรรมที่ท่านเดินทางไปเกื้อกูลเลย ก็น่าคิดว่า คนไทยสามารถฟังท่าน เข้าใจพระธรรมได้ง่ายกว่าชาวเวียดนาม ซึ่งต้องอาศัยคำที่ท่านอาจารย์สนทนาเป็นภาษาอังกฤษ จากนั้นก็ต้องอาศัยผู้แปลเป็นภาษาเวียดนามอีกทอดหนึ่ง แต่แม้กระนั้น คนเวียดนามก็ไม่เคยย่อท้อต่อการใส่ใจฟังพระธรรมที่ท่านเดินทางไปเกื้อกูลเลย ซึ่งก็น่าคิดว่า คนไทยสามารถฟังท่านอาจารย์สนทนาเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องในพระธรรมได้ในภาษาไทย แต่ได้รับประโยชน์มาน้อยอย่างไร? ในสมัยแห่งความพร้อมไปด้วยการอุบัติขึ้นของสิ่งที่เป็นไปได้ยากยิ่ง ในสังสารวัฏ ดังความในพระไตรปิฎกที่อัญเชิญมานี้

นาคราช ชื่อว่า เอรกปัตตะ กราบทูลว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์เป็นสาวกของพระพุทธเจ้า ผู้เช่นกับด้วยพระองค์ ได้ทำสมณธรรมสิ้น ๒ หมื่นปี แม้สมณธรรมนั้นก็ไม่อาจเพื่อจะช่วยให้ข้าพระองค์ได้ ข้าพระองค์อาศัยเหตุสักระยะให้ใบเตยไคร้ น้ำชาดไปมีประมาณเล็กน้อย ถือปฏิสนธิในอเหตุกสัตว์ เกิดในที่ที่ต้องเลื้อยไปด้วยอก ย่อมไม่ได้ความเป็นมนุษย์เลย ไม่ได้ฟังพระธรรม ไม่ได้เห็นพระพุทธเจ้าผู้เช่นกับด้วยพระองค์ตลอดพุทธันดรหนึ่ง”

พระศาสดาทรงสดับถ้อยคำของนาคราชนั้นแล้ว ตรัสว่า “มหาบพิตร ชื่อว่าความเป็นมนุษย์หาได้ยากนัก, การฟังพระสัทธรรม ก็อย่างนั้น การอุปบัติขึ้นแห่งพระพุทธเจ้า ก็หาได้ยากเหมือนกัน, เพราะว่า ทั้งสามอย่างนี้ บุคคลย่อมได้โดยลำบากยากเย็น”

เมื่อจะทรงแสดงธรรม ตรัสพระคาถานี้ว่า

กิจโณ มนุสสปฏิลาโภ กิจฉํ มจฺจานํ ชีวิตํ กิจฉํ สหุทฺธมมสฺสวณํ กิจโณ พุทฺธานมฺบุปาโท

“ความได้อัตภาพเป็นมนุษย์ เป็นการยาก, ชีวิต ของสัตว์ทั้งหลาย เป็นอยู่ยาก, การฟังพระสัทธรรม เป็นของยาก การอุปบัติขึ้นแห่งพระพุทธเจ้าทั้งหลาย เป็นการยาก”

แก้อรรถ

เนื้อความแห่งพระคาถานั้น ฟังทราบดังนี้ว่า “ก็ขึ้นชื่อว่า ความได้อัตภาพเป็นมนุษย์ ชื่อว่า เป็นการยาก คือหาได้ยาก เพราะความเป็นมนุษย์ บุคคลต้องได้ด้วยความพยายามมาก ด้วยกุศลมาก ถึงชีวิตของสัตว์ทั้งหลาย ก็ชื่อว่าเป็นอยู่ยาก เพราะทำกรรมมีกสิกรรมเป็นต้นเนื่อง ๆ แล้วสืบต่อความเป็นไปแห่งชีวิตบ้าง เพราะชีวิตเป็นของน้อยบ้าง แม้การฟังพระสัทธรรม ก็เป็นการยาก เพราะค่าที่บุคคลผู้แสดงธรรมหาได้ยาก ในกัปแม้มีใช้น้อย

อนึ่ง ถึงการอุปบัติขึ้นแห่งพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ก็เป็นการยากเหมือนกัน คือ ได้ยากยิ่งนัก เพราะอธิการสำเร็จด้วยความพยายามมาก และเพราะการอุปบัติขึ้นแห่งท่านผู้มีอธิการอันสำเร็จแล้ว เป็นการได้โดยยาก ด้วยพันแห่งโกฏิกัป แม้มีใช้น้อย”

[เล่มที่ ๔๒] พระสูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท เล่ม ๑ ภาค ๒ ตอน ๓ หน้า ๓๒๘-๓๓๐

บุคคลท่านต่อไปที่ข้าพเจ้าระลึกถึงในยามนี้ นอกจากท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่ระลึกถึงท่านครั้งใดก็กราบแทบเท้าท่านด้วยใจอยู่เสมอมิได้ขาดแล้ว ก็คือ คุณขจีรัตน์ แก้วทานัง หรือคุณตุ้ ซึ่งมีกุศลศรัทธาและมอบโอกาสแก่ทุกท่านเพื่อได้ฟังการสนทนาธรรมที่เป็นการส่วนตัว กับท่านอาจารย์ในครั้งนี้ที่สามารถสนทนาในทุกคำถาม ทุกความละเอียด ลึกซึ้ง เพื่อความเข้าใจในพระธรรมที่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ทำให้เกิดมีความปลื้มปิติอย่างยิ่ง ไม่เฉพาะแก่ข้าพเจ้า แต่กับทุกท่านที่ร่วมในการสนทนา และที่ได้รับชมและฟังทางคลิป์วิดีโอที่ได้ถูกเผยแพร่

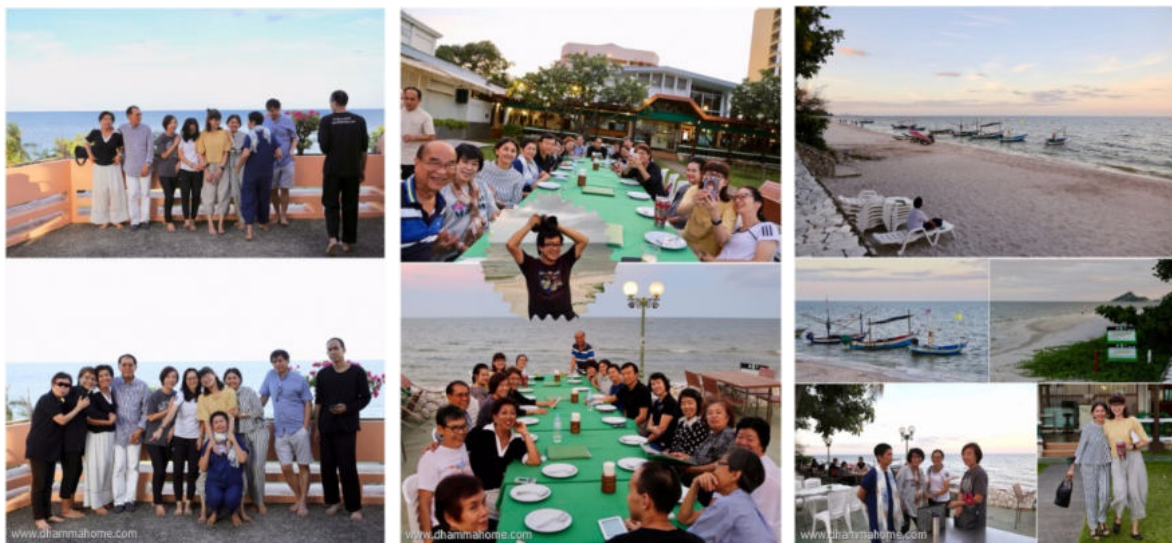

ออกไป ที่ทุกท่านกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า ยอดเยี่ยมอย่างยิ่งจริง ๆ ซึ่งความการสนทนาในครั้งนี้ ได้ถูกบันทึกเป็นคลิป์วิดีโอไว้ ด้วยกล้องถ่ายภาพที่สามารถใช้ได้ทั้งการบันทึกภาพและบันทึกเป็นวิดีโอในตัวเดียวกัน (Cannon 6D) เป็นกล้องที่คุณณา จันทรางศุ (คุณแอ้ว) และข้าพเจ้า ร่วมกันจัดหามาแทนกล้องตัวเก่า (Cannon 5D Mark II) ซึ่งใช้มานานนับสิบปี และหมดอายุสำหรับการใช้บันทึกภาพไปแล้ว จึงควรที่จะได้กล่าวคำอนุโมทนาในกุศลศรัทธาของ คุณณา จันทรางศุ (คุณแอ้ว) ไว้ด้วย ใน ณ กาลครั้งนี้ นอกเหนือไปจากคุณภรรยาและลูก ๆ ของข้าพเจ้าที่มีส่วนสนับสนุนให้พ่อได้มี

โอกาสติดตามท่านอาจารย์ไปเจริญกุศลตามสถานที่ต่าง ๆ เท่าที่โอกาสและปัจจัยต่าง ๆ จะอำนวย และใช้เวลาส่วนใหญ่ของชีวิตที่เหลืออยู่ ไปกับการเจริญกุศลตามความชอบและการสะสม ซึ่งเป็นสิ่งที่พ่อได้รับโอกาสอันวิเศษนี้จากท่านอาจารย์และมูลนิธิฯ เฉพาะอย่างยิ่งท่านพลเอก สพรัง กัลยาณมิตร กรรมการของมูลนิธิฯ ท่านเป็นกัลยาณมิตร สมนามสกุลของท่าน ที่ได้ให้ความ

เมตตาและกำลังใจในการเจริญกุศลของข้าพเจ้าเสมอมา ตั้งแต่เมื่อครั้งแรกที่ได้พบท่าน คราวเดินทางไปอินเดียเมื่อปลายปีพุทธศักราช ๒๕๕๒ จนปัจจุบัน ซึ่งขออนุญาตบันทึกไว้ ณ ที่นี้ สักครั้งหนึ่ง และในที่สุด ข้าพเจ้ารู้สึกอนุโมทนาท่านสหายธรรมทุกท่าน ที่ได้ร่วมเดินทางในหนทางอันแสนวิเศษที่สุดนี้ด้วยกัน เพื่อสิ่งที่สำคัญและมีค่าที่สุดในสังสารวัฏเหนือทรัพย์สินแลรัตนใดในสากลจักรวาล คือ ความเข้าใจธรรมะ กราบอนุโมทนาทุกท่านครับ

อันดับต่อไป ขออนุญาตนำความการสนทนาในช่วงบ่ายของวันแรก ซึ่งท่านอาจารย์ได้กล่าวย้ำเตือนถึงจุดประสงค์ที่ทุกคนมักลืมนึกอยู่เสมอ ๆ ว่า เราศึกษาธรรมะ เพื่อความเข้าใจธรรมะ เข้าใจว่า ทุกสิ่งที่เกิดขึ้นปรากฏในทุก ๆ ขณะของชีวิต ในขณะนี้ เป็นธรรมะทั้งสิ้น ไม่ใช่เรา!!!

ท่านอาจารย์ :

คุณอรวรรณ เมื่อคืนนี้พูดถึง "สัญญา" ของพระภิกษุ (สมณสัญญา) ใช่ไหม? แล้วก็สัญญาของคฤหัสถ์ พระภิกษุท่านก็ยังจำว่าท่านเป็นเราไม่ใช่หรือ? ยังเป็นตัวตนอยู่ไม่ใช่หรือ? ก็ยังมีอัตตสัญญาใช่ไหม? แต่เวลาที่ความประพฤติทางกายทางวาจาจะเป็นไป ก็ต้องรู้ว่า "เราไม่ใช่คฤหัสถ์" เท่านั้นเอง สำหรับกายวาจาที่ต้องประพฤติตามพระธรรมวินัย

เพราะฉะนั้น คฤหัสถ์ก็ไม่ต้องมานั่งคิดว่าเราเป็นคฤหัสถ์ เพราะเราไม่ได้ไปประพฤติตามพระธรรมวินัย แต่ที่นี้ ทุกคนมี "สัญญาที่จำ" ว่า "มีเรา" ไม่ว่าจะเป็นบรรพชิตหรือคฤหัสถ์ แต่ถ้าเป็นบรรพชิต ยังต้องเพิ่มสัญญาว่า "เราไม่ใช่คฤหัสถ์" เพื่อความประพฤติทางกายทางวาจาขณะนั้นจะได้ไม่เป็นอย่างคฤหัสถ์

- คุณอรรณ :** ท่านอาจารย์คะ ถ้าเช่นนั้น คฤหัสถ์ก็จะมี ขอใช้คำว่า ชาวพุทธแท้ หมายถึงว่า รู้จักว่าพระพุทธเจ้าสอนอะไร กับ ที่ไม่ใช่ชาวพุทธ หรือ กัลยาณปุถุชนกับปุถุชน
- ท่านอาจารย์ :** คฤหัสถ์ที่เข้าใจธรรมะ กับ คฤหัสถ์ที่ไม่เข้าใจธรรมะ
- คุณอรรณ :** ก็ย่อมต่างกัน
- ท่านอาจารย์ :** แน่นอนค่ะ
- คุณอรรณ :** เพราะว่า อย่างคนที่เป็นชาวพุทธ หรือเข้าใจว่าพระพุทธเจ้าสอนอะไร ก็ต้องรู้ว่า ศึกษาเท่านั้น ถึงจะรู้ความจริง ถ้าไม่ศึกษาก็ไม่มีทางรู้
- ท่านอาจารย์ :** ฟังคำสอนแล้วก็รู้ว่า สอนให้เข้าใจ "สิ่งที่มี" ให้ "เข้าใจ" ไม่ใช่ให้ไปทำอะไร ที่นี้ "ตัวตน" คอย "จะทำ" จะทำโน่นจะทำนี่ อย่างนั้นอย่างนี้!! ตามตัวหนังสือไปเรื่อย ๆ แต่ความจริง สำหรับให้เข้าใจสิ่งที่มี คือ ปัญญาเกิดตรงนั้น แล้วไม่ต้องไปทำอะไร!! ไม่ต้องไปคิดเพิ่มเติม แต่ง ต่อ อะไรทั้งสิ้น!!!

- คุณอรรณ :** กราบเรียนท่านอาจารย์ ความเข้าใจ ก็คือ ทำกิจแล้วว่าเข้าใจ
- ท่านอาจารย์ :** ปัญญาเกิด ขณะที่เข้าใจ ไม่ใช่เรา!! หันกลับมาสู่ธาตุ คือธรรมะ ที่เราฟัง เพราะเหตุว่า เวลานี้เป็นธรรมะทั้งหมด แต่ไม่เป็นธรรมะสักที "เป็นเรา" วันแล้ววันเล่า เพราะฉะนั้น ฟังอีก!! ฟังอีก!! เพื่อเข้าใจในความเป็นธรรมะ โดยไม่ต้องไปทำอะไร!! เข้าใจในขณะที่ฟัง และความเข้าใจในขณะที่ฟังก็จะทำให้มีการ "นึกถึงธรรมะ"

ขณะนั้นก็ไม่ใช่ว่าเราจะต้องมานั่งนึกถึง เป็นไปเอง!! ทุกอย่าง ให้
เข้าใจสิ่งที่มีในขณะนั้น!!!

คุณอรรณ :

กราบเรียนท่านอาจารย์ หลัง ๆ นี้จะเป็นบ่อยมากกว่า พอเสาร์
อาทิตย์ไป (มูลนิธิฯ) ก็ เอ วันนีเข้าใจอะไรบ้าง เมื่อวานก็ เอ้า
เข้าใจเรื่องโลก เรื่องธรรมดา เรื่อง...

ท่านอาจารย์ :

นั่นแหละ เป็นเราทั้งตัวเลย!! เพราะฉะนั้น การศึกษาธรรมะผิด ก็
คือ เป็น "เราศึกษาธรรมะ" ที่ถูกคือ "ศึกษาเพื่อเข้าใจ" ไม่ใช่เรา!!
เข้าใจก็คือเข้าใจ จบแล้ว!!

คุณอรรณ :

ท่านอาจารย์ :

ถ้าเป็นอย่างนี้ เมื่อไปพบพวณ ก็คือรู้ว่าเป็นธรรมดา เพราะฉะนั้น จึงต้องฟัง ฟังแล้วแทนที่จะคิดเรื่องอื่นก็คิดเรื่องนี้ ก็เป็นธรรมดา คิดก็คิด ไม่ใช่เป็นกฎเป็นเกณฑ์ว่า เราจะต้องมานั่ง เราทำอะไรได้บ้าง เราฟังอะไรมาบ้าง ถ้าเกิดจะคิดอย่างนั้น ก็เป็นธรรมดา ที่ว่าฟังแล้วก็คิดเรื่องธรรมะ ไม่ได้คิดเรื่องอื่น แต่ให้รู้ว่า ขณะนั้นก็ไม่ใช่เรา!!

เพราะจริง ๆ เดียวนี้มีเห็นกับคิด ก็ยังไม่รู้!! จำได้ "เห็น" มีเห็น นี่แหละ แล้วก็ "คิด" นี่แหละ แต่ "ตัวธรรมะ" ไม่ได้ปรากฏ!! เพราะฉะนั้น ฟัง เพื่อที่จะสิ่งที่มันปิดกั้นอยู่นี้ ออกไป ค่อย ๆ ออกไป จนกระทั่ง ธรรมะปรากฏ!!

คุณอรรณ :

ท่านอาจารย์ :

คุณอรรณ :

กราบเรียนท่านอาจารย์ ตอนทานข้าวมือเที่ยง ก็มีอะไรที่ชอบและอร่อยเยอะเยอะเลย ก็จะมีโลภะเขาเกิดมาพอใจติดข้องสิ่งเหล่านี้ แต่ก็รู้ดีกว่า ปัญญาที่รู้ตรงลักษณะโลภะ ยังไม่เกิด เพราะเรา "คิดชื่อ" โลภะเขาเกิด นี่ "ชื่อ" จำได้ จำชื่อได้ คือ คิดถึงชื่อโลภะ ซึ่งต่างกับปัญญาที่เขารู้

ท่านอาจารย์ :

เพราะฉะนั้น ก่อนอื่น "ไม่ใช่ไปรู้โลภะ" แต่ "รู้ความเป็นธรรมชาติ" ซึ่งเป็นธาตุรู้หรือไม่ใช่ธาตุรู้ (รูปธรรมกับนามธรรม)ไม่อย่างนั้นก็แยกกันไม่ออก เดียวนี้!! "เห็น" กับ "สิ่งที่ปรากฏ"

คุณอรรณ :

ตั้งต้นคือ ไม่ลืมนว่าเป็นธรรมชาติ

ท่านอาจารย์ :

ไม่ต้องไม่ลืมหรืออะไรทั้งหมด "ฟังเข้าใจ" ตัวเดียว "เข้าใจ" แล้วถึงจะรู้ว่า "เข้าใจ ไม่ใช่เรา" เพราะว่า พอเข้าใจ เข้าใจมาเป็นเรามากแล้ว!! แต่ ฟังเพื่อ...แม้เข้าใจ ก็ไม่ใช่เรา!! ฟังจนกระทั่ง เป็นธรรมชาติ!! "ตัวเรา" ค่อยไปควบคุมอยู่ตลอด!! เมื่อวานนี้ฟังนั้น เข้าใจนี้ เราเข้าใจ เรารู้อย่างนั้น เรารู้อย่างนี้ แต่ฟังเพื่อรู้ว่า เดียวนี้ ธรรมชาติ!! ได้ยินได้ฟังบ่อย ๆ ว่า "เป็นธรรมชาติ" แต่ "ตัวธรรมชาติ" ไม่ได้ปรากฏ!! กลายเป็นคุณเบญฯ กลายเป็นอะไรต่ออะไรหมด "ตัวธรรมชาติ" ไม่ได้ปรากฏ แม้ปรากฏ ดับไป ก็ไม่รู้!!

...เพราะฉะนั้น ขณะนี้ จิต เจตสิก เกิด ดับ นับไม่ถ้วน!! เราอยู่ในความมืดหมด แต่เรากำลัง "เริ่มฟัง" ว่า "ในความมืด" นั้น มีอะไร? "ค่อย ๆ เข้าใจ" แล้ว "ปัญญา" เขาก็ทำหน้าที่ของเขา!!...

คุณอรรณ : กราบเรียนท่านอาจารย์ค่ะ ท่านอาจารย์กล่าวว่า ฟังให้เข้าใจว่าเป็นธรรมะ แต่ปัญญาตรงนั้นเขายังไม่เกิด ก็รู้ว่า ความเข้าใจหรือการฟังยังไม่มากพอ

ท่านอาจารย์ : "ขณะนี้ เป็นธรรมะ" ปัญญาเกิดไหม? ขึ้นฟัง ว่าเป็นธรรมะ ถ้ามเมื่อไหร่ก็ตอบได้ ว่าเป็นธรรมะ แต่ "ตัวธรรมะที่เป็นธรรมะ ไม่ได้ปรากฏ"

คุณอรรณ : เพราะปัญญาที่จะไปรู้ตรงนั้นยังไม่เกิด

ท่านอาจารย์ : ต้องตามลำดับขั้น!! และกว่าจะรู้ อย่าง "เห็น" อย่างนี้ "ธาตุรู้" ตอบได้หมด เจตสิกประกอบก็ดวง เป็นอายตนะ เป็นจักขุวิญญาณธาตุ เป็นอะไรก็ตอบได้หมด ใช่ไหม? แต่ ศีลธรรมะไม่ใช่สำหรับตอบ แต่...เพื่อเข้าใจในความเป็นธรรมะ!! อย่างเราบอกว่า จักขุวิญญาณมีเจตสิกเกิดร่วมด้วย ๗ ดวง เกิดอะไรขึ้น? แค่นี้เรียกชื่อ!!

...เพราะว่า "ตัวจริงของธรรมะ" ของเขา เป็นสิ่งซึ่งให้เข้าใจว่า "ไม่ใช่เรา" ไม่ใช่เราทั้งนั้นเลย!! เป็นแต่ละหนึ่ง แต่ละหนึ่งในขณะที่สภาพธรรมะนั้นปรากฏ ฟังแล้วก็เข้าใจสิ่งที่มีเดี๋ยวนี้!! มันถูกปกปิดใจคะ แล้วมันก็เกิดดับนับไม่ถ้วน!! เร็วมาก...กว่าเขาจะ ค่อย ๆ "ถึงเฉพาะ...หนึ่ง" เพื่อที่จะเข้าใจให้ถูกต้อง เพราะธรรมดานี้เป็นคนหมด เป็นอะไรหมด ตัวธรรมะแท้ ๆ ไม่ได้ปรากฏ!!...

คุณอรรณ :

กราบเรียนท่านอาจารย์ ท่านอาจารย์บอก ฟังให้เข้าใจสิ่งที่กำลังมี
เดี๋ยวนี้ ก็พูดตามได้ แต่ความเข้าใจไม่ได้แน่นอนตาม

ท่านอาจารย์ :

เพราะฉะนั้น เราจะไม่พูดตาม ไปพูดตามทำไม? ฟังแล้วเข้าใจ!! ฟัง
แล้วเข้าใจ!! ฟังแล้วเข้าใจ!! "ตัวเข้าใจ" เขาค่อย ๆ เข้าใจขึ้น!!

คุณน้อย (พาณิ) :

กราบเรียนท่านอาจารย์คะ ธรรมะทีละหนึ่ง แต่เวลาที่เรารู้แล้วก็
คิดตามว่าธรรมะทีละหนึ่ง กำลังมีลักษณะปรากฏทีละหนึ่ง แต่ก็
ไม่ได้สังเกตเลย

ท่านอาจารย์ :

เข้าใจ!!!

คุณน้อย (พาณิ) :

ความเข้าใจจะทำหน้าที่เอง

ท่านอาจารย์ :

แน่นอน ถึงจะรู้ว่าไม่ใช่เราไงคะ ถ้าไม่อย่างนั้นก็เป็นอย่างเรา!!

คุณน้อย (พาณิ) :

แต่อย่างน้อยเพื่ออรรณก็จำว่าเป็นธรรมะ

- ท่านอาจารย์ : เข้าใจว่าเป็น ขึ้นฟัง เข้าใจว่ามีจริง ๆ แต่ยังไม่รู้!! ตัวธรรมะยังไม่ปรากฏ!!
- คุณน้อย (พาณิ) : ท่านอาจารย์ขา ธรรมะกำลังปรากฏ แต่ไม่ปรากฏกับปัญญา
- ท่านอาจารย์ : ไม่ได้เข้าใจว่าเป็นธรรมะ!! ไม่มีอะไรนอกจากธรรมะ!! แต่ไม่ได้เข้าใจว่าเป็นธรรมะ!!!
- คุณน้อย (พาณิ) : ตรงนี้ยากมาก ๆ ที่จะค่อย ๆ เข้าใจ ทีละหนึ่งได้ สังเกตได้ค่ะ
- ท่านอาจารย์ : อย่าไปสังเกต อย่าไปอะไรเลย!! เข้าใจ อย่างเดียว!!!
- คุณน้อย (พาณิ) : เข้าใจสิ่งที่กำลังมี
- ท่านอาจารย์ : เข้าใจขึ้น!! เข้าใจขึ้น!! ฟังแล้วเข้าใจขึ้น!! เข้าใจขึ้น!!! นั่นคือปัญญา เขากำลังเริ่มทำหน้าที่ มีตัวตนค่อยไปคิดอย่างนั้น ก็กลับหน้าที่ของปัญญาหมด!!!

๘. ทุติยฉิคคหสูตร ว่าด้วยการได้ความเป็นมนุษย์ แสหายาก

[๑๗๔๔] พระผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เปรียบเหมือนมหาปฐพีนี้ มีน้ำเป็นอันเดียวกัน บุรุษโยนแอกซึ่งมีช่องเดียวลงไปในมหาปฐพีนั้น ลมทิศบูรพาพัดเอาแอกนั้นไปทางทิศประจิม ลมทิศประจิมพัดเอาไปทางทิศบูรพา ลมทิศอุดร พัดเอาไปทางทิศทักษิณ ลมทิศทักษิณพัดเอาไปทางทิศอุดร แต่ตาบอดมีอยู่ในมหาปฐพีนั้น ต่อล่วงร้อยปี ๆ มันจะโผล่ขึ้นคราวหนึ่ง ๆ เธอทั้งหลายจะสำคัญความข้อนั้นเป็นไฉน แต่ตาบอดนั้นต่อล่วงร้อยปี ๆ มันจะโผล่ขึ้นคราวหนึ่ง ๆ จะสอดคอให้เข้าไปในแอกซึ่งมีช่องเดียวโน้น ได้บ้างหรือไม่?

ภิกษุทั้งหลาย กราบทูลว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้อที่ตาบอด ต่อล่วงร้อยปี ๆ มันจะโผล่ขึ้นคราวหนึ่ง ๆ จะสอดคอเข้าไปในแอกซึ่งมีช่องเดียวโน้นเป็นของยาก.

พระผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสว่า ฉะนั้น ภิกษุทั้งหลาย การได้ความเป็นมนุษย์ เป็นของยาก, พระตถาคต อรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า จะอุบัติในโลก เป็นของยาก, ธรรมวินัย ที่พระตถาคตประกาศแล้ว จะรุ่งเรืองในโลก ก็เป็นของยาก, ความเป็นมนุษย์นี้ เขาได้แล้ว พระตถาคตอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าอุบัติแล้วในโลก และธรรมวินัยที่ตถาคตประกาศแล้ว ก็รุ่งเรืองอยู่ในโลก

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะฉะนั้นแหละ เธอทั้งหลาย พึงกระทำความเพียร เพื่อรู้ตามความเป็นจริงว่านี้ทุกข์ นี้ทุกขสมุทัย นี้ทุกขนิโรธ นี้ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา.

[เล่มที่ ๓๑] พระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย มหาวารวรรค เล่ม ๕ ภาค ๒ หน้า ๔๗๖-๔๗๘

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของคุณขจีรัตน์ แก้วทานัง
และขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุกท่านครับ

